

Warszawa, 10 kwietnia 2025 roku

Onkofundacja Alivia: Rekordowa liczba leków onkologicznych na listach refundacyjnych, a w tle problemy finansowe w NFZ. Czy kryzys wpłynie na realną dostępność do leczenia?

Wskaźnik Oncoindex, który mierzy dostępność do nowoczesnych terapii przeciwnowotworowych, osiągnął najwyższy poziom w swojej historii. Pacjenci zmagający się z rakiem mogą mieć szansę na lepszy niż kiedykolwiek dostęp do skutecznych leków finansowanych ze środków publicznych. Jednak problemy finansowe Narodowego Funduszu Zdrowia studzą ten entuzjazm.

Onkofundacja Alivia cyklicznie analizuje zmiany na listach refundacyjnych i porównuje dostęp do leków przeciwnowotworowych w Polsce z wytycznymi międzynarodowych towarzystw naukowych. W kwietniowym obwieszczeniu Ministerstwa Zdrowia pojawiły się kolejne oczekiwane przez pacjentów terapie. Wskaźnik Oncoindex, mierzący dostęp Polek i Polaków do zalecanych przez naukowców leków, wynosi aktualnie 51 punktów na 100 możliwych. To oznacza wzrost o 24 punkty w porównaniu do marca 2017 roku, kiedy dokonano pierwszego pomiaru i o 3 punkty w stosunku do kwietnia 2024 roku. Pierwszy raz w historii pomiarów wskaźnik dla Polski zrównał się ze wskaźnikiem obliczanym dla Hiszpanii.

- *W ostatnich latach obserwujemy wyraźne przyspieszenie tempa wprowadzania nowych leków na listy refundacyjne. Istotnie skrócił się czas procedowania wniosków refundacyjnych. Trwają też prace nad włączeniem do refundacji leków o ugruntowanej skuteczności, które do tej pory nie były procedowane ze względu na brak takich wniosków ze strony firm farmaceutycznych. Duża w tym zasługa przemysłowej i konsekwentnie realizowanej w tym obszarze polityki Ministerstwa Zdrowia, a przede wszystkim działań Departamentu Polityki Lekowej – komentuje Agnieszka Dolna, Menadżerka ds. programów pomocowych Onkofundacji Alivia.*

Nowe refundowane terapie – dobre informacje dla pacjentów

Na liście refundacyjnej obowiązującej od 1 kwietnia 2025 r. pojawiło się 10 nowych substancji skutecznych w leczeniu pacjentów onkologicznych. Wśród nich są dwa leki uwzględnione w „TOP 10 ONKO 2025” – zestawieniu priorytetowych substancji wskazanych przez onkologów klinicznych. Pierwsza z nich to nowa opcja w leczeniu pooperacyjnego wczesnego HER2-ujemnego raka piersi, a druga to terapia pierwszej linii dla chorych na niedrobnokomórkowego raka płuca. W przypadku tego nowotworu wskaźnik Oncoindex poprawił się o 3 punkty w stosunku do poprzedniego pomiaru, chociaż dalej to tylko 37 punktów na 100 możliwych.

Do refundacji włączono też nowe opcje leczenia raka jajnika, raka jajowodu lub pierwotnego raka otrzewnej. Warto zaznaczyć, że w tym obszarze wskaźnik Oncoindex wynosi już 63 na 100 punktów. Wzrósł też indeks dla raka jelita grubego i odbytnicy w związku z rozszerzeniem leczenia na kolejne linie terapii. Jego aktualna wartość to 59 punktów, co oznacza zmianę o 4 punkty w stosunku do poprzedniego pomiaru.

Pozytywne zmiany mogą zauważyć chorzy na szpiczaka plazmocytowego. Jak podkreśla prof. Krzysztof Giannopoulos, hematolog i specjalista w dziedzinie nowotworów krwi, decyzje podjęte w kwietniu 2025 roku to pozytywna zmiana dla pacjentów:

- *Z perspektywy klinicznej kwietniowe decyzje refundacyjne należy ocenić bardzo pozytywnie. W leczeniu opornego i nawrotowego szpiczaka plazmocytowego refundacja dwóch nowych leków znacząco poszerza możliwości terapeutyczne dla pacjentów, którzy wyczerpali dostępne opcje. Nadal jednak mimo szerokiego wachlarza leków, możliwości terapeutyczne u poszczególnych pacjentów się wyczerpują i kluczowe będzie objęcie refundacją kolejnych terapii – komentuje prof. Giannopoulos.*

W których obszarach Oncoindex uległ obniżeniu?

Największe spadki wartości wskaźnika Oncoindex odnotowano w raku wątroby i przewodów żółciowych wewnątrzwątrobowych oraz w raku nerki. W obu przypadkach pojawiły się nowe rekomendacje Europejskiego Towarzystwa Onkologii Medycznej (ESMO). Za zmianami nie nadążają jednak decyzje refundacyjne w Polsce. W raku wątroby i przewodów żółciowych wewnątrzwątrobowych Oncoindex wynosi tylko 17 na 100 możliwych punktów! Na 9 rekomendowanych przez ESMO terapii żadna nie jest refundowana zgodnie z wytycznymi, a 3 są refundowane z ograniczeniami. W raku nerki wskaźnik obniżył się z 50 do 39 punktów.

W przypadku analizowanych przez Onkofundację Alivia typów nowotworów, w Polsce wciąż nie jest refundowanych 49 (31%) terapii rekomendowanych przez Europejskie Towarzystwo Onkologii Klinicznej (ESMO), a w przypadku 55 terapii (35%) stosowane są ograniczenia niemające podstaw w aktualnej wiedzy medycznej.

Umieszczenie leku na liście refundacyjnej a faktyczna dostępność dla pacjentów

Wzrost wskaźnika Oncoindex dla Polski i rekordowa liczba leków przeciwnowotworowych na ostatniej liście refundacyjnej to bez wątpienia powód do radości. Wciąż jednak istnieje szereg problemów z realną dostępnością dla pacjentów. Jednym z nich są przewlekłe procedury wyłaniania świadczeniodawców realizujących nowe programy lekowe, czego przykładem w ostatnich miesiącach były problemy z dostępnością programu lekowego dla pacjentek chorujących na raka szyjki macicy, które w niektórych województwach trwały nawet pół roku od publikacji listy refundacyjnej.

Poważnym wyzwaniem są narastające problemy finansowe Narodowego Funduszu Zdrowia. Brak środków na realizację zobowiązań wobec świadczeniodawców skutkuje znacznymi opóźnieniami w rozliczeniach z podmiotami leczniczymi, a to z kolei ma negatywny wpływ na ich płynność finansową i skłonność do realizowania drogich świadczeń, w tym programów lekowych.

Według prognoz ekspertów z zakresu ekonomii i finansów publicznych, do 2028 roku w systemie ochrony zdrowia może zabraknąć nawet 249 miliardów złotych¹. Tymczasem decyzje podejmowane przez kolejne rządy coraz bardziej uzależniają NFZ od dotacji budżetowych i sytuacji politycznej w kraju.

- *Tak wiele słyszymy w ostatnich miesiącach o planach poprawy dostępności do programów profilaktycznych, szybkiej diagnostyki i skutecznego leczenia. Na realizację tych deklaracji trzeba jednak zapewnić odpowiednie środki finansowe. Tak się jednak nie dzieje. Skutki kolejnych decyzji destabilizujących system finansowania ochrony zdrowia poniosą finalnie pacjenci. Czasami kosztem będzie ich życie* – mówi Joanna Frątczak-Kazana, wicedyrektorka Onkofundacji Alivia.

Onkofundacja Alivia od 15 lat wspiera pacjentów onkologicznych, dodając im odwagi w zmaganiach z rakiem. Działa, aby zapewniać wszystkim równy dostęp do najlepszej opieki onkologicznej. **Prowadzi portal moja.alivia.org.pl oferujący pakiet darmowych benefitów oraz spersonalizowanych informacji o chorobie.** Udostępnia bezpłatne portale takie jak: [Alivia Oncoindex](#), [Alivia Onkoskaner](#), [Alivia Onkomapa](#), [Alivia Onkosnajper](#) wspierające pacjentów w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących procesu leczenia. Fundacja broni godności chorych na nowotwory złośliwe wszędzie tam, gdzie łamane są ich prawa. Od 2010 roku przekazała chorym na raka ponad 40 milionów złotych na pokrycie nierefundowanych przez NFZ kosztów leczenia w ramach programu [Alivia Onkozbiórka](#). Szczegółowe informacje na temat działalności i misji Onkofundacji Alivia można znaleźć pod adresem alivia.org.pl.

Kontakt dla mediów:

Marta Sikorska
Onkofundacja Alivia
Koordynatorka ds. komunikacji i PR

1

https://federacijaprzedsiębiorców.pl/wp-content/uploads/2025/02/Finanse-ochrony-zdrowia-pod-scislym-nadzorem-procedury-nadmiernego-deficytu_Raport_IFP_FPP.pdf

Alivia – Fundacja Onkologiczna
ul. Niedźwiedzia 4C
02-737 Warszawa

tel. +48 514 497 254
marta.sikorska@alivia.org.pl